

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/20-10/10
URBROJ: 613-02-11-21-8
Zagreb, 15. studenoga 2021.

Izvješće o obavljenoj reviziji učinkovitosti

**Upravljanje komunalnom
infrastrukturuom na
području Grada Zagreba**

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM	6
Podaci o komunalnoj infrastrukturi	14
Nalaz	18
OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA	36
OČITOVANJE GRADA ZAGREBA	40

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA
KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je revizija učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom na području Grada Zagreba (dalje u tekstu: Grad).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 8. srpnja 2020. do 15. studenoga 2021.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je upravljanje komunalnom infrastrukturom na području Grada. Grad je ustrojen na temelju odredaba Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 – pročišćeni tekst, 137/15 – ispravak, 123/17, 98/19 i 144/20) i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15). Položaj i ustrojstvo Grada, koji je jedinstvena teritorijalna i upravna cjelina, uređeni su odredbama Zakona o Gradu Zagrebu (Narodne novine 62/01, 125/08, 36/09, 119/14, 98/19 i 144/20). Površina Grada je 641,4 m², a obuhvaća 70 naselja sa 790 017 stanovnika. Prema odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to osobito poslove koji se, između ostalog, odnose i na komunalno gospodarstvo. Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 32/20), komunalno gospodarstvo je cjelovit sustav obavljanja komunalnih djelatnosti, građenja i održavanja komunalne infrastrukture te održavanja komunalnog reda na području jedinica lokalne samouprave, a temelji se na načelima zaštite javnog interesa, solidarnosti, javne službe, neprofitnosti, univerzalnosti i jednakosti pristupa, kontinuiteta i kakvoće obavljanja komunalnih djelatnosti, ekonomičnosti i učinkovitosti, zaštite korisnika, prostora, okoliša i kulturnih dobara, sigurnosti, javnosti, prihvatljivosti cijene komunalnih usluga, zaštite ugroženih kategorija građana i drugim načelima.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti iz nadležnosti Grada u vezi s vođenjem evidencija o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te obavljanjem nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom u 2019. i 2020.

U svrhu ocjene učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti cjelovitost podataka Grada o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu
- provjeriti normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom
- provjeriti upravlja li Grad komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima
- ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom
- ocijeniti učinkovitost Grada u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije proučena je pravna regulativa kojom je uređeno komunalno gospodarstvo i stručne publikacije o komunalnom gospodarstvu te su analizirani podaci iz izvješća o prije obavljenim revizijama Grada, podaci iz financijskih izvještaja Grada i drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- obavljen je uvid u unutarnje akte i dokumentaciju Grada
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika
- pribavljena su obrazloženja od odgovornih osoba o aktivnostima u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te unutarnjih akata, kao i poduzetih aktivnosti Grada u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Okosnicu revizije činilo je glavno pitanje:

- Upravlja li Grad komunalnom infrastrukturom učinkovito?

Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća potpitanja:

- Ima li Grad cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu?
- Je li Grad normativno uredio upravljanje komunalnom infrastrukturom?
- Upravlja li Grad komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima?
- Je li Grad uspostavio učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom te je li osigurao učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	1	2
1.	Evidentiranje komunalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gradska skupština Grada Zagreba (dalje u tekstu: Gradska skupština) donosi odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi ○ odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi dostavljaju se nadležnom sudu radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige ○ Grad pribavlja geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavlja nadležnom tijelu za katastar, zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi, radi evidentiranja komunalne infrastrukture u katastru ○ Grad je ustrojio i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži propisane podatke i akte ○ građevine komunalne infrastrukture evidentirane su u poslovnim knjigama Grada i iskazane su im vrijednosti ○ građevine komunalne infrastrukture obuhvaćene su godišnjim popisom imovine i obveza na kraju 2019. te su im knjigovodstvena stanja usklađena sa stvarnim stanjima utvrđenim popisom ○ podaci o komunalnoj infrastrukturi u analitičkoj knjigovodstvenoj evidenciji i evidenciji komunalne infrastrukture su usklađeni
2.	Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gradska skupština donijela je odluku o komunalnim djelatnostima kojom su pobliže određeni poslovi koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti i drugih djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na području Grada te se smatraju komunalnim djelatnostima ○ Gradska skupština pri povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti vlastitim trgovačkim društvima donijela je propisane odluke s propisanim elementima ○ Gradska skupština donijela je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije ○ Gradska skupština donijela je odluku kojom su određene komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti ○ Gradska skupština donijela je programe građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za 2019. i 2020., u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, koji sadrže propisane elemente ○ doneseni programi objavljeni su u Službenom glasniku Grada Zagreba (dalje u tekstu: Službeni glasnik) ○ gradonačelnik je podnio Gradskoj skupštini izvješće o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture odnosno programa održavanja komunalne infrastrukture za 2019. ○ podnesena izvješća objavljena su u Službenom glasniku ○ Gradska skupština donijela je odluku o komunalnom doprinosu ○ odluka o komunalnom doprinosu objavljena je u Službenom glasniku ○ Gradska skupština donijela je odluku o komunalnoj naknadi ○ Gradska skupština donijela je odluku kojom je određena vrijednost boda komunalne naknade ○ odluka o komunalnoj naknadi i odluka o vrijednosti boda komunalne naknade objavljene su u Službenom glasniku ○ Gradska skupština donijela je odluku o komunalnom redu
3.	Upravljanje komunalnom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> ○ komunalne djelatnosti obavljaju se na način utvrđen donesenim odlukama ○ opći uvjeti isporuke komunalnih usluga na području Grada doneseni su uz suglasnost Gradske skupštine ○ Grad je osigurao objavu općih uvjeta isporuke komunalnih usluga u Službenom glasniku i na svojim mrežnim stranicama

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ cjenik komunalnih usluga te njegove izmjene i dopune donesene su uz suglasnost gradonačelnika Grada na čijem se području isporučuje komunalna usluga
4.	Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> ○ Grad je propisao ovlasti i odgovornosti svojih zaposlenika u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom ○ Grad analizira i vrednuje učinke upravljanja komunalnom infrastrukturom kako bi se osiguralo učinkovito zadovoljavanje javnih potreba građana u području komunalnog gospodarstva te poduzima mjere u slučaju lošeg obavljanja poslova i neispunjavanja zadanih ciljeva ○ unutarnjim revizijama obuhvaćene su aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim**, ako Grad ima cjelovite podatke o komunalnoj infrastrukturi, ako je normativno uredio upravljanje komunalnom infrastrukturom, ako komunalnom infrastrukturom upravlja pažnjom dobrog gospodara te ako je uspostavljen učinkovit sustav nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđeni određeni propusti koji ne utječu bitno na upravljanje komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti u vezi s evidentiranjem i vođenjem podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativnim uređenjem upravljanja komunalnom infrastrukturom, upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Upravljanje komunalnom infrastrukturom ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na evidentiranje i vođenje podataka o komunalnoj infrastrukturi, normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom te funkcioniranje sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom i nije ostvarena učinkovitost u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

UPRAVLJANJE KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalna infrastruktura je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili osobe koja obavlja komunalnu djelatnost, a odnosi se na **nerazvrstane ceste** (ceste koje se koriste za promet vozilima i koje svatko može slobodno koristiti na propisani način i pod propisanim uvjetima, a koje nisu razvrstane kao javne ceste), **javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila** (trgovi, pločnici, javni prolazi, javne stube, prečaci, šetališta, uređene plaže, biciklističke i pješačke staze, pothodnici, podvožnjaci, nadvožnjaci, mostovi i tuneli, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste), **javna parkirališta** (uređene javne površine koje se koriste za parkiranje motornih vozila i/ili drugih cestovnih vozila s pripadajućom opremom na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **javne garaže** (podzemne i nadzemne građevine koje se koriste za parkiranje motornih vozila s pripadajućom opremom, čiji je investitor odnosno vlasnik jedinica lokalne samouprave ili osoba koja obavlja komunalnu djelatnost pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama), **javne zelene površine** (parkovi, drvoredi, živice, cvjetnjaci, travnjaci, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javni športski i rekreacijski prostori, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i slično), **građevine i uređaje javne namjene** (nadstrešnice na stajalištima javnog prometa, javni zdenci, vodokoci, fontane, javni zahodi, javni satovi, ploče s planom naselja, oznake kulturnih dobara, zaštićenih dijelova prirode i sadržaja turističke namjene, spomenici i skulpture te druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja), **javnu rasvjetu** (građevine i uređaji za rasvjetljavanje nerazvrstanih cesta, javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, javnih cesta koje prolaze kroz naselje, javnih parkirališta, javnih zelenih površina te drugih javnih površina školskog, zdravstvenog i drugog društvenog značaja u vlasništvu jedinice lokalne samouprave), **groblja i krematorije na grobljima** (ograđena zemljišta na kojima se nalaze grobna mjesta, prostori i zgrade za obavljanje ispraćaja i pokopa umrlih, pješačke staze te uređaji, predmeti i oprema na površinama groblja) i na **građevine namijenjene obavljanju javnog prijevoza** (tramvajske pruge, građevine za smještaj i održavanje vozila kojima se obavlja djelatnost javnog prijevoza, građevine za prihvat i otpremanje vozila i putnika u javnom prijevozu te izgrađene i označene prometne površine određene za zaustavljanje vozila i siguran ulazak i izlazak putnika, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste). Osim navedenih građevina, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti i **druge građevine komunalne infrastrukture**, ako služe za obavljanje komunalne djelatnosti.

Komunalna infrastruktura može biti u pravnom prometu isključivo između jedinica lokalne samouprave i pravnih osoba koje obavljaju komunalne djelatnosti te druge osobe na toj infrastrukturi ne mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja u skladu s odlukom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Komunalna infrastruktura ne može biti predmet ovrhe ni stečaja. Evidentira se u katastru i upisuje u zemljišne knjige kao javno dobro u općoj uporabi i kao vlasništvo odnosno suvlasništvo jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, osim ako je izgrađena na pomorskom dobru i/ili na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske. Jedinica lokalne samouprave odnosno javni isporučitelj koji upravlja komunalnom infrastrukturom pribavlja geodetski elaborat izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ga dostavlja nadležnom tijelu za katastar zajedno s potvrdom da se radi o komunalnoj infrastrukturi radi njezina evidentiranja u katastru. Potvrda jedinice lokalne samouprave mora sadržavati katastarske i zemljišnoknjižne oznake zemljišta na kojem se komunalna infrastruktura nalazi i tvrdnju da se radi o komunalnoj infrastrukturi.

Odluku o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i odluku o ukidanju tog statusa, ako je trajno prestala potreba za njezinim korištenjem, donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Navedene odluke, uz ostalo, moraju sadržavati naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatke o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se infrastruktura nalazi te nalog nadležnom sudu, kojem se odluka dostavlja, radi provedbe upisa statusa javnog dobra u općoj uporabi u zemljišne knjige odnosno brisanja tog statusa.

Jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture koja sadrži podatke o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se nalazi, o vlasniku i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture te aktima s tim u vezi. Spomenuti akti, uključujući projekte odnosno snimke izvedenog stanja, pohranjuju se u evidenciji komunalne infrastrukture. Podaci o komunalnoj infrastrukturu, kao i o drugoj imovini, evidentiraju se i u knjigovodstvu jedinice lokalne samouprave, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20).

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, komunalne djelatnosti su djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i uslužne djelatnosti kojima se pojedinačnim korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad na području jedinice lokalne samouprave. Propisano je osam komunalnih djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture i pet uslužnih komunalnih djelatnosti.

Komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture su **održavanje nerazvrstanih cesta** (skup mjera i radnji koje se obavljaju tijekom cijele godine na nerazvrstanim cestama, uključujući i svu opremu, uređaje i instalacije, sa svrhom održavanja prohodnosti i tehničke ispravnosti cesta i prometne sigurnosti na njima (redovito održavanje), kao i mjestimičnog poboljšanja elemenata ceste, osiguravanja sigurnosti i trajnosti ceste i cestovnih objekata i povećanja sigurnosti prometa (izvanredno održavanje)), **održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima** (održavanje i popravci navedenih površina kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost), **održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda** (upravljanje i održavanje građevina koje služe prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih voda iz građevina i površina javne namjene u građevinskom području, uključujući i građevine koje služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda, osim građevina u vlasništvu javnih isporučitelja vodnih usluga koje, prema posebnim propisima o vodama, služe zajedničkom prihvatu, odvodnji i ispuštanju oborinskih i drugih otpadnih voda), **održavanje javnih zelenih površina** (košnja, obrezivanje i skupljanje biološkog otpada s javnih zelenih površina, obnova, održavanje i njega drveća, ukrasnog grmlja i drugog bilja, popločenih i nasipanih površina u parkovima, opreme na dječjim igralištima, fitosanitarna zaštita bilja i biljnog materijala za potrebe održavanja i drugi poslovi potrebni za održavanje tih površina), **održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene** (održavanje, popravci i čišćenje navedenih građevina, uređaja i predmeta), **održavanje groblja i krematorija unutar groblja** (održavanje prostora i zgrada za obavljanje ispraćaja i ukopa pokojnika te uređivanje putova, zelenih i drugih površina unutar groblja), **održavanje čistoće javnih površina** (čišćenje površina javne namjene, osim javnih cesta, koje obuhvaća ručno i strojno čišćenje i pranje javnih površina od otpada, snijega i leda, kao i postavljanje i čišćenje košarica za otpatke i uklanjanje otpada s javnih površina) i **održavanje javne rasvjete** (upravljanje i održavanje instalacija javne rasvjete, uključujući podmirivanje troškova električne energije, za rasvjetljavanje površina javne namjene).

U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje komunalne infrastrukture.

Uslužne komunalne djelatnosti kojima se korisnicima pružaju usluge nužne za svakodnevni život i rad su **usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama** (upravljanje uređenim javnim površinama za parkiranje i garažama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, njihovo održavanje, naplata i kontrola naplate parkiranja i drugi poslovi s tim u vezi te obavljanje nadzora i premještanje parkiranih vozila na površinama javne namjene), **usluge javnih tržnica na malo** (upravljanje i održavanje prostora i zgrada izgrađenih na zemljištu u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojima se u skladu s tržnim redom pružaju usluge obavljanja prometa živežnim namirnicama i drugim proizvodima), **usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja** (ispraćaj, kremiranje i ukop unutar groblja u skladu s posebnim propisima), **komunalni linijski prijevoz putnika** (javni cestovni prijevoz putnika na linijama unutar zona koje utvrđuju jedinice lokalne samouprave na svojem području) i **obavljanje dimnjačarskih poslova** (čišćenje i kontrola dimnjaka, dimovoda i uređaja za loženje u građevinama). U sklopu obavljanja navedenih djelatnosti može se osigurati i građenje i/ili održavanje komunalne infrastrukture potrebne za njihovo obavljanje. Osim navedenih djelatnosti, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može odlukom odrediti da se komunalnom djelatnošću smatraju i druge djelatnosti kojima se kontinuirano zadovoljavaju životne potrebe stanovništva na njezinu području, ako po svom sadržaju i značenju predstavljaju nezamjenjiv uvjet života i rada u naselju, ako su pretežno uslužnog karaktera te ako se obavljaju prema načelima komunalnog gospodarstva. Također, može odlukom pobliže odrediti poslove koji se smatraju obavljanjem propisanih komunalnih djelatnosti.

Obavljanje komunalne djelatnosti organizira se i obavlja na području jedinice lokalne samouprave, pri čemu više jedinica na području iste ili različitih županija može obavljanje komunalne djelatnosti organizirati zajednički, o čemu odluku donose predstavnička tijela jedinica lokalne samouprave, a međusobna prava i obveze u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti uređuju se pisanim ugovorom. Jedinica lokalne samouprave koja ne može samostalno niti zajednički osigurati obavljanje komunalne djelatnosti može odlukom predstavničkog tijela obavljanje te djelatnosti povjeriti drugoj jedinici lokalne samouprave na području iste ili druge županije, ako na to pristane njezino predstavničko tijelo, pri čemu se međusobna prava i obveze također uređuju pisanim ugovorom. Komunalnu djelatnost mogu obavljati trgovačko društvo i javna ustanova koje osniva jedinica lokalne samouprave ili više jedinica lokalne samouprave zajedno i koji imaju status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom, služba odnosno vlastiti pogon koji osniva jedinica lokalne samouprave, koja u tom slučaju ima status javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom jer vlastiti pogon nema svojstvo pravne osobe, te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji ili ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti.

Trgovačko društvo obavlja komunalne djelatnosti na temelju odluke o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti koju donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno predstavnička tijela više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti. Navedena odluka sadrži tvrtku društva kojem se povjerava obavljanje komunalne djelatnosti, komunalne djelatnosti čije se obavljanje povjerava, rok na koji se povjerava obavljanje komunalnih djelatnosti i obveze društva prema osnivaču. Obavljanje komunalnih djelatnosti može se povjeriti trgovačkom društvu u kojem jedinica lokalne samouprave, odnosno više jedinica lokalne samouprave u slučaju zajedničkog obavljanja komunalne djelatnosti, ima sve dionice odnosno udjele.

Javna ustanova obavlja isključivo komunalnu djelatnost zbog čijeg je obavljanja osnovana i ne može istodobno obavljati drugu tržišnu gospodarsku djelatnost, a osnivačka prava u vezi s ustanovom u ime jedinice lokalne samouprave ostvaruje gradonačelnik odnosno općinski načelnik u skladu s posebnim zakonom, odnosno jedan ili više gradonačelnika odnosno općinskih načelnika u skladu s posebnim zakonom i ugovorom o međusobnim pravima i obvezama u slučaju zajedničkog osnivanja javne ustanove.

Jedinica lokalne samouprave osniva vlastiti pogon odlukom predstavničkog tijela koja sadrži odredbe o komunalnim djelatnostima koje obavlja vlastiti pogon, o području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti, o unutarnjem ustrojstvu, organiziranju poslovanja i poslovodstvu vlastitog pogona, o sredstvima potrebnim za početak rada vlastitog pogona te načinu njihova pribavljanja, o aktima poslovanja vlastitog pogona, o iskazivanju učinka poslovanja, o ograničenjima glede stjecanja, opterećivanja i otuđivanja nekretnina i druge vrste imovine jedinice lokalne samouprave na kojoj se odvija poslovanje vlastitog pogona, o načinu nadzora poslovanja vlastitog pogona od strane jedinice lokalne samouprave, o imenovanju i razrješenju upravitelja vlastitog pogona te o ukidanju vlastitog pogona.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se obavljaju na temelju koncesije te je ujedno i davatelj koncesije. Koncesijom se može steći pravo obavljanja komunalnih djelatnosti i pravo korištenja komunalne infrastrukture radi pružanja usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, pružanja usluga javnih tržnica na malo, komunalnog linijskog prijevoza putnika, obavljanja dimnjačarskih poslova i održavanja javne rasvjete.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom određuje komunalne djelatnosti koje se na njezinu području mogu obavljati na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti, a radi se o djelatnostima koje se financiraju isključivo iz proračuna jedinice lokalne samouprave. Ugovor u ime jedinice lokalne samouprave zaključuje gradonačelnik ili općinski načelnik, a sadrži komunalne djelatnosti za koje se ugovor zaključuje, vrijeme na koje se ugovor zaključuje, vrstu i opseg komunalnih usluga, način određivanja cijene komunalnih usluga, način i rok plaćanja izvršenih usluga te jamstvo izvršitelja o ispunjenju ugovora. Postupak odabira osobe s kojom se zaključuje ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti te zaključivanje, provedba i izmjene ugovora provode se prema propisima o javnoj nabavi.

Obavljanje uslužnih komunalnih djelatnosti financira se iz cijene komunalne usluge, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz prihoda određenih posebnim zakonima te iz drugih prihoda. Isporučitelj komunalne usluge, koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost, donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge, kojima se utvrđuju uvjeti pružanja odnosno korištenja usluge, međusobna prava i obveze isporučitelja i korisnika usluge te način mjerenja, obračuna i plaćanja isporučene usluge, uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu i na mrežnim stranicama jedinice lokalne samouprave te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Isporučitelj je dužan pridržavati se općih uvjeta isporuke, a ugovor o isporuci komunalne usluge između isporučitelja i korisnika komunalne usluge zaključuje se u skladu s općim uvjetima isporuke komunalne usluge. Cijenu, način obračuna i plaćanja komunalne usluge određuje isporučitelj uzimajući u obzir izdatke potrebne za osiguranje dostupnosti komunalne usluge te za upravljanje i održavanje komunalne infrastrukture koja se koristi za obavljanje uslužne komunalne djelatnosti. Isporučitelj komunalne usluge dužan je za cjenik komunalnih usluga i za svaku njegovu izmjenu ili dopunu pribaviti prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga.

Prijedlog za davanje suglasnosti za cjenik komunalnih usluga sadrži vrstu komunalne usluge i način obračuna i plaćanja usluge, strukturu cijene komunalne usluge te datum od kojega se primjenjuje cijena, a prijedlog za davanje suglasnosti za izmjenu ili dopunu cjenika komunalnih usluga, uz navedene podatke, sadrži i predloženu novu cijenu komunalne usluge i njezinu strukturu, postotak promjene cijene u odnosu na postojeću cijenu te razloge za promjenu cijene s detaljnim obrazloženjem i izračunom. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik dužan je očitovati se na prijedlog za pribavljanje prethodne suglasnosti u roku od 60 dana, a ako to ne učini, smatra se da je suglasnost dana. Ako je obavljanje uslužne komunalne djelatnosti organiziralo više jedinica lokalne samouprave i ako gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedne ili više jedinica lokalne samouprave uskrati prethodnu suglasnost na cjenik komunalnih usluga odnosno na njegovu izmjenu ili dopunu, cjenik odnosno njegove izmjene ili dopune primjenjuju se ako suglasnost dađe gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave koja ima većinski dio dionica odnosno udjela u trgovačkom društvu odnosno većinska osnivačka prava u javnoj ustanovi. Isporučitelj komunalne usluge dužan je pridržavati se cjenika komunalnih usluga te ga objaviti na svojoj oglasnoj ploči i na svojim mrežnim stranicama. Gradonačelnik odnosno općinski načelnik jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga dužan je u roku od 15 dana od dana primjene nove cijene komunalne usluge o tome obavijestiti središnje tijelo državne uprave i upravno tijelo županije, nadležno za poslove gospodarstva.

Građenje i održavanje komunalne infrastrukture obveza je jedinica lokalne samouprave odnosno osoba na koje je ta obveza prenesena. Građenje komunalne infrastrukture obuhvaća rješavanje imovinskopravnih odnosa na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture, uklanjanje i/ili izmještanje postojećih građevina na zemljištu za građenje komunalne infrastrukture i radove na sanaciji tog zemljišta, pribavljanje projekata i druge dokumentacije potrebne za izdavanje dozvola i drugih akata za građenje i uporabu komunalne infrastrukture te građenje komunalne infrastrukture u smislu zakona kojim se uređuje gradnja građevina.

Komunalna infrastruktura gradi se i održava u skladu s programom građenja komunalne infrastrukture i programom održavanja komunalne infrastrukture koji se izrađuju u skladu s predvidivim i raspoloživim sredstvima i izvorima financiranja, a donosi ih predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave za kalendarsku godinu istodobno s donošenjem proračuna te se objavljuju u službenom glasilu.

Program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, čija je izrada propisana odredbama Zakona o prostornom uređenju (Narodne novine 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19), i potrebama uređenja zemljišta planiranog prostornim planom i planom razvojnih programa te se njime određuju građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi u uređenim dijelovima građevinskog područja, građevine komunalne infrastrukture koje će se graditi izvan građevinskog područja, postojeće građevine komunalne infrastrukture koje će se rekonstruirati i način rekonstrukcije, građevine komunalne infrastrukture koje će se uklanjati te druga pitanja u vezi s građenjem komunalne infrastrukture. Program građenja komunalne infrastrukture sadrži procjenu troškova projektiranja, revizije, građenja, provedbe stručnog nadzora građenja i provedbe vođenja projekata građenja (dalje u tekstu: troškovi građenja) komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja, a iskazuju se odvojeno za svaku građevinu i ukupno te odvojeno prema izvoru financiranja.

Troškovi građenja procjenjuju se na temelju troškova građenja usporedivih građevina komunalne infrastrukture u godini koja prethodi planskom razdoblju i zabilježenog indeksa povećanja odnosno smanjenja troškova građenja, a obuhvaćaju troškove zemljišta na kojem će se graditi, uklanjanja i izmještanja postojećih građevina i trajnih nasada, sanacije zemljišta, izrade projekata i druge dokumentacije, ishođenja akata za izvlaštenje, građenje i uporabu građevina komunalne infrastrukture, građenja i stručnog nadzora građenja komunalne infrastrukture te evidentiranja u katastru i zemljišnim knjigama. Programom održavanja komunalne infrastrukture određuju se opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima, i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Prema odredbama članka 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), sastavni dio programa građenja komunalne infrastrukture je i program građenja građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, koji sadrži opis poslova s procjenom troškova građenja građevina za gospodarenje otpadom i iskaz financijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Gradonačelnik odnosno općinski načelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasilu.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, građenje i održavanje komunalne infrastrukture financira se sredstvima iz komunalnog doprinosa, iz komunalne naknade, iz cijene komunalne usluge, iz naknade za koncesiju, iz proračuna jedinice lokalne samouprave, iz fondova Europske unije, iz ugovora, naknada i drugih izvora propisanih posebnim zakonom te iz donacija, pri čemu je propisano da su sredstva komunalnog doprinosa i komunalne naknade namijenjena za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, s tim da se sredstva komunalne naknade mogu koristiti i za druge propisane namjene ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture, o čemu odluku donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Odredbama Zakona o šumama (Narodne novine 68/18, 115/18, 98/19, 32/20 i 145/20) propisano je da se sredstva šumskog doprinosa, koja se uplaćuju jedinicama lokalne samouprave područja na kojima se obavlja sječa šume, također koriste za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

Komunalni doprinos je novčano javno davanje koje se plaća za korištenje komunalne infrastrukture na području jedinice lokalne samouprave, prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi samo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture, a plaća ga vlasnik zemljišta na kojem se gradi građevina ili se nalazi ozakonjena građevina odnosno investitor ako je na njega pisanim ugovorom prenesena obveza plaćanja komunalnog doprinosa. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnom doprinosu koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju zone za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po zonama, način i rokovi plaćanja te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određuje se za pojedine zone tako da je vrijednost najviša za prvu zonu, a manja za svaku iduću zonu, pri čemu vrijednost za prvu zonu ne može biti viša od 10,0 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj u iznosu od 1.382,86 kn, koje je objavio ministar nadležan za graditeljstvo kao Podatak o prosječnim troškovima građenja kubnog metra (m³) građevine u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 98/18).

Komunalni doprinos za zgrade obračunava se množenjem obujma zgrade izraženog u kubnim metrima (m^3) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni, a za otvorene bazene i druge otvorene građevine te spremnike za naftu i druge tekućine s pokrovom čija se visina mijenja množenjem tlocrtne površine građevine izražene u četvornim metrima (m^2) s jediničnom vrijednošću komunalnog doprinosa u pripadajućoj zoni. Način utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa propisan je Pravilnikom o načinu utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa (Narodne novine 15/19). Rješenje o komunalnom doprinosu donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave nadležno za poslove komunalnog gospodarstva odnosno jedinstveni upravni odjel u skladu s odlukom o komunalnom doprinosu te sadrži podatke o obvezniku komunalnog doprinosa, iznos sredstava komunalnog doprinosa koji je obveznik dužan platiti, obvezu, način i rokove plaćanja komunalnog doprinosa i prikaz načina obračuna komunalnog doprinosa za građevinu koja se gradi ili je izgrađena s iskazom obujma odnosno površine građevine i jedinične vrijednosti komunalnog doprinosa.

Komunalna naknada je novčano javno davanje koje se plaća za održavanje komunalne infrastrukture i prihod je proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se, na temelju odluke predstavničkog tijela, koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje građenje i održavanje komunalne infrastrukture. Plaća je vlasnik odnosno korisnik stambenog, garažnog i poslovnog prostora, građevinskog zemljišta koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađenog građevinskog zemljišta, koji se nalaze na području na kojem se obavljaju komunalne djelatnosti održavanja nerazvrstanih cesta i javne rasvjete i koje je opremljeno pristupnom cestom, niskonaponskom električnom mrežom i vodom prema mjesnim prilikama te čini sastavni dio infrastrukture jedinice lokalne samouprave. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o komunalnoj naknadi koja se objavljuje u službenom glasilu i kojom se određuju područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent zone (K_z) za pojedine zone u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijent namjene (K_n) za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada, rok plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za jedinicu lokalne samouprave koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Područja zona u kojima se naplaćuje komunalna naknada određuju se s obzirom na uređenost i opremljenost komunalnom infrastrukturom, pri čemu je prva zona područje koje je najbolje uređeno i opremljeno komunalnom infrastrukturom te ima najviši koeficijent zone, koji iznosi 1,00. Koeficijent namjene za stambeni i garažni prostor te stambeni i poslovni prostor koji koriste neprofitne udruge građana iznosi 1,00, za poslovni prostor koji služi za proizvodne djelatnosti ne može biti manji od 1,00 ni veći od 5,00, za poslovni prostor koji služi za djelatnosti koje nisu proizvodne ne može biti manji od 1,00 ni veći od 10,00, za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti može iznositi najviše 10,0 % koeficijenta namjene koji je određen za poslovni prostor, dok za neizgrađeno građevinsko zemljište iznosi 0,05. Koeficijent namjene za poslovni prostor i građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti, kad se poslovna djelatnost ne obavlja više od šest mjeseci u kalendarskoj godini, umanjuje se za 50,0 %, ali ne može biti manji od koeficijenta namjene za stambeni prostor odnosno za neizgrađeno građevinsko zemljište, dok za hotele, apartmanska naselja i kampove visina godišnje komunalne naknade ne može biti veća od 1,5 % njihova ukupnog godišnjeg prihoda iz prethodne godine.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave također donosi odluku kojom određuje vrijednost boda komunalne naknade (B) u kunama po četvornome metru (m^2) korisne površine stambenog prostora u prvoj zoni. Komunalna naknada obračunava se po četvornome metru (m^2) površine nekretnine množenjem koeficijenta zone (Kz), koeficijenta namjene (Kn) i vrijednosti boda komunalne naknade (B), i to za stambeni, poslovni i garažni prostor po jedinici korisne površine koja se utvrđuje na način propisan Uredbom o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine (Narodne novine 40/97 i 117/05), a za građevinsko zemljište koje služi obavljanju poslovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište po jedinici stvarne površine. Rješenjem o komunalnoj naknadi, koje donosi upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u skladu s odlukama o komunalnoj naknadi i vrijednosti boda komunalne naknade, utvrđuje se iznos komunalne naknade po četvornome metru (m^2) nekretnine, obračunska površina nekretnine, godišnji i mjesečni iznos komunalne naknade, odnosno iznos obroka ako se naknada ne plaća mjesečno te rok za plaćanje. Godišnji iznos komunalne naknade utvrđuje se množenjem površine nekretnine i iznosa komunalne naknade po četvornome metru (m^2) površine.

Šumski doprinos plaćaju pravne i fizičke osobe koje obavljaju prodaju proizvoda iskorištavanja šuma (drvni sortimenti), osim malih šumoposjednika, u odnosu na prodajnu cijenu proizvoda na panju. Šumski doprinos u visini od 10,0 % plaća se jedinicama lokalne samouprave sa statusom potpomognutih područja i jedinicama lokalne samouprave u brdsko-planinskim područjima, dok se šumski doprinos ostalim jedinicama lokalne samouprave plaća u visini od 5,0 %. Sredstva šumskoga doprinosa uplaćuju se na račun jedinice lokalne samouprave područja na kojem je obavljena sječa šume i koriste se isključivo za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture.

U svrhu uređenja naselja te uspostave i održavanja komunalnog reda u naselju predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi jednu ili više odluka o komunalnom redu kojima se propisuje: uređenje naselja, koje obuhvaća uređenje pročelja, okućnica i dvorišta zgrada u dijelu koji je vidljiv s površine javne namjene, te određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča na građevinama i druge urbane opreme, klimatizacijskih uređaja, dimovoda, zajedničkih antenskih sustava i drugih uređaja na tim zgradama koji se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta; način uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave za gospodarske i druge svrhe, uključujući i njihovo davanje na privremeno korištenje, građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola te održavanje reda na tim površinama; uvjete korištenja javnih parkirališta, javnih garaža, nerazvrstanih cesta i drugih površina javne namjene za parkiranje vozila; održavanje čistoće i čuvanje površina javne namjene, uključujući uklanjanje snijega i leda. Poslove provedbe odluke o komunalnom redu obavlja nadležno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, a odnose se na određivanje uvjeta za postavljanje tendi, reklama, plakata, spomen-ploča i druge urbane opreme na zgradama, za korištenje površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, uključujući davanje na privremeno korištenje, i građenje građevina za koje nije potrebna građevinska dozvola, na nadzor nad provedbom odluke o komunalnom redu te na druge poslove određene odlukom o komunalnom redu. Odlukom o komunalnom redu propisuju se mjere za njezino provođenje, a odnose se na određivanje uvjeta i načina davanja u zakup površina javne namjene, mjere za održavanje komunalnog reda koje poduzima komunalni redar, obveze pravnih i fizičkih osoba te na prekršajne odredbe, pri čemu se mora osigurati korištenje površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Jedinice lokalne samouprave mogu ugovorom ustrojiti zajedničko obavljanje poslova komunalnih redara.

Podaci o komunalnoj infrastrukturi

Prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture, Grad je do vremena obavljanja revizije (prosinac 2020.) na svom području evidentirao 325 166 građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

U tablici broj 2 daju se podaci o broju evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture na području Grada po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom, prema podacima iz evidencija komunalne infrastrukture Grada u vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2020.).

Tablica broj 2

**Broj evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture
na području Grada po vrstama i prema vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom**

Redni broj	Vrsta komunalne infrastrukture	Građevine i uređaji komunalne infrastrukture	Ukupno	Vlasništvo nad komunalnom infrastrukturom			
				Grad	Javno (RH i druge osobe javnog prava, društveno, općenarodna imovina i sl.)	Drugo (privatno, mješovito privatno i javno, neriješen vlasnički status i sl.)	Podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidencije
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Nerazvrstane ceste	Ceste I. reda	589	0	0	0	589
		Ceste II. reda	4 610	0	0	0	4 610
		Ceste III. reda	477	0	0	0	477
2.	Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet motornih vozila	Trgovi i opločnici	41	0	0	0	41
		Javni prolazi	5	0	0	0	5
		Javne stube	286	0	0	0	286
		Pothodnici	32	0	0	0	32
		Podvožnjaci	27	0	0	0	27
		Nadvožnjaci	18	0	0	0	18
		Mostovi	29	0	0	0	29
		Tuneli	1	0	0	0	1
3.	Javna parkirališta	Javna parkirališta	494	0	0	0	494
4.	Javne garaže	Javne garaže	9	0	0	0	9
5.	Javne zelene površine	Drvoredi	33 523	0	0	0	33 523
		Pojedinačna stabla	104 836	0	0	0	104 836
		Dječja igrališta s pripadajućom opremom	768	0	0	0	768
6.	Građevine i uređaji javne namjene	Nadstrešnice na stajalištima javnog prometa	932	0	0	0	932
		Javni zdenci	62	0	0	0	62
		Vodoskoci	18	0	0	0	18
		Fontane	43	0	0	0	43
		Javni zahodi	54	0	0	0	54
		Javni satovi	88	0	0	0	88
		Spomenici i skulpture	477	0	0	0	477
Druge građevine, uređaji i predmeti javne namjene lokalnog značaja	3	0	0	0	3		
7.	Javna rasvjeta	Ormari za mjerenje utroška električne energije i za upravljanje javnom rasvjetom	2 045	2 045	0	0	0
		Rasvjetni stupovi	50 589	49 861	0	728	0
		Rasvjetna tijela	122 643	122 643	0	0	0
8.	Grobља i krematoriji na grobljima	Grobља	28	0	0	0	28
		Krematoriji na grobljima	1	0	0	0	1
9.	Druge građevine komunalne infrastrukture	Pametne klupe	28	0	0	0	28
		Platoi	36	0	0	0	36
		Pješački mostovi	58	0	0	0	58
		Jarboli	2 254	0	0	0	2 254
		Podizne platforme	41	0	0	0	41
		Pilomati	21	0	0	0	21
Ukupno			325 166	174 549	0	728	149 889

Prema podacima Grada, od ukupno 325 166 evidentiranih građevina i uređaja komunalne infrastrukture na njegovu području, 174 549 ili 53,7 % u vlasništvu je Grada, 728 ili 0,2 % nalazi se na zemljištu s neriješenim vlasničkim statusom, dok za 104 836 ili 46,1 % građevina i uređaja podaci o vlasništvu nisu uneseni u evidencije komunalne infrastrukture.

Najznačajniji broj građevina i uređaja komunalne infrastrukture odnosi se na javnu rasvjetu te javne zelene površine. Građevine i uređaji javne rasvjete čine 53,9 %, javne zelene površine 42,8 %, a sve ostale građevine i uređaji čine 3,3 % ukupnog broja građevina i uređaja komunalne infrastrukture. Nadalje, za dio javnih zelenih površina Grad vodi podatke u četvornim metrima (m²) te raspolaže podacima o 11 096 566 m² travnjaka te 62 272 m² cvjetnjaka. Prema podacima Grada, 58 151 građevina odnosi se na stupove niskonaponske konzumne zračne mreže u vlasništvu trgovačkog društva u državnom vlasništvu koje njima i upravlja, dok je vlasnik i upravitelj rasvjetnih tijela na navedenim stupovima Grad. Grad je početkom 2021. započeo s aktivnostima na uspostavi jedinstvene evidencije komunalne infrastrukture na način propisan odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad je donio Program radova na području prometa i komunalnoga gospodarstva u Gradu u 2019., u okviru kojeg su, između ostalog, sadržani Program građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019. te Program održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. Osim navedenih programa, vijeća gradskih četvrti donijela su Programe održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019. te Planove komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. U tablici broj 3 daju se podaci o rashodima Grada prema podacima o izvršenju navedenih Programa i Planova za 2019.

Gradonačelnik je podnio Gradskoj skupštini Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa radova na području prometa i komunalnoga gospodarstva u Gradu u 2019., u okviru kojeg su sadržani Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019. te Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. Gradskoj skupštini podnesen je Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019., koji sadrži izvršenje Programa održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019., Realizaciju (prijedlog izvješća o izvršenju) Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. u dijelu koji se odnosi na male komunalne akcije te ostvarene rashode za održavanje komunalne infrastrukture izvan redovitih programa. Realizacija drugog dijela Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. nije sadržana u navedenom Prijedlogu Izvješća i nije podnesena Gradskoj skupštini.

Tablica broj 3

Rashodi Grada, prema podacima o izvršenju Programa i Planova građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019.

u kn

Redni broj	Naziv programa	Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Program građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019.	215.500.000,00	149.016.188,00	69,1
2.	Program održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019.	275.039.000,00	246.944.874,00	89,8
3.	Programi održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019.	268.308.650,00	251.739.909,00	93,8
4.	Planovi komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019.	199.393.900,00	183.170.412,00	91,9
5.	Male komunalne akcije	199.729.500,00	225.877.776,00	113,1
6.	Održavanje komunalne infrastrukture izvan redovitih programa	53.268.290,00	64.277.565,00	120,7
	Ukupno	1.211.239.340,00	1.121.026.724,00	92,6

Rashodi Grada za izvršenje Programa i Planova građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019. planirani su u iznosu od 1.211.239.340,00 kn, a ostvareni su u iznosu od 1.121.026.724,00 kn, što je 90.212.616,00 kn ili 7,4 % manje od plana.

Rashodi za provođenje malih komunalnih akcija planirani su u okviru Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019., a rashodi za njihovo ostvarenje iskazani su u okviru Prijedloga Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019., a ne u okviru Realizacije Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019., u okviru kojih su planirani. Zbog navedenog, u tablici broj 3 navedeni rashodi prikazani su odvojeno.

Grad je pojedinim programima koji se odnose na građenje i održavanja komunalne infrastrukture planirao i ostvario rashode koji se ne odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture, kao što su rashodi za održavanje Botaničkog vrta, građenje i održavanje dječjih vrtića, škola, sportskih objekata, prostora mjesne samouprave, zdravstvenih ustanova, građevina i uređaja javne vodoopskrbe i javne odvodnje.

Nalaz

– Evidentiranje komunalne infrastrukture

Prema odredbi članka 63. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinica lokalne samouprave ustrojava i vodi evidenciju komunalne infrastrukture, koja sadrži naziv i vrstu komunalne infrastrukture, podatke o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom i osobi koja njome upravlja te podatke o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi koji se pohranjuju u evidenciji komunalne infrastrukture.

Grad vodi evidencije u koje se unose podaci o komunalnoj infrastrukturi. Evidencije vode gradski uredi nadležni za upravljanje komunalnom infrastrukturom. Podaci o komunalnoj infrastrukturi vode se u aplikativnim rješenjima (za nerazvrstane ceste, javnu rasvjetu i javne zelene površine) te izrađenim tablicama. U većinu evidencija uneseni su podaci o nazivu i vrsti komunalne infrastrukture, ali ne i podaci o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu i osobi koja njome upravlja, o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture i radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi.

Grad je u srpnju 2020. s trgovačkim društvom zaključio ugovor o usluzi izgradnje i održavanja modula komunalne infrastrukture te nadogradnje postojećeg sustava za upravljanje imovinom, kao jedinstvenom evidencijom komunalne infrastrukture, te je početkom 2021. započeo s unosom podataka o komunalnoj infrastrukturi u navedeni modul sa svim elementima propisanim Zakonom o komunalnom gospodarstvu (naziv i vrsta komunalne infrastrukture, podaci o katastarskoj i zemljišnoknjižnoj čestici i katastarskoj općini u kojoj se komunalna infrastruktura nalazi, o vlasništvu nad komunalnom infrastrukturom i osobi koja njome upravlja, podaci o zatraženim i izdanim dozvolama za uređenje, građenje i uporabu komunalne infrastrukture, radnjama poduzetim u svrhu rješavanja imovinskopravnih odnosa i statusa komunalne infrastrukture i aktima s tim u vezi). Modulom komunalna infrastruktura predviđena je mogućnost povezivanja evidencije komunalne infrastrukture s njezinim analitičkim knjigovodstvenim evidencijama.

Državni ured za reviziju nalaže evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja. Preporučuje se podatke o vlasništvu, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture (koje je moguće upisati u zemljišne knjige i evidentirati u katastru), navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru. Za komunalnu infrastrukturu koja se ne može upisati u zemljišne knjige i evidentirati u katastru nalaže se podatke o vlasništvu unositi u evidenciju komunalne infrastrukture.

Prema odredbama članaka 61., 62. i 132. Zakona o komunalnom gospodarstvu, jedinice lokalne samouprave donose odluke o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljaju geodetske elaborate izvedenog stanja komunalne infrastrukture te ih dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu odnosno suvlasništvu jedinice lokalne samouprave i/ili javnog isporučitelja koji upravlja komunalnom infrastrukturom. Prema podacima Grada, provode se aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, a odnose se na donošenje odluka o proglašenju komunalne infrastrukture javnim dobrom u općoj uporabi i pribavljanje geodetskih elaborata izvedenog stanja komunalne infrastrukture koji se dostavljaju nadležnom sudu i nadležnom tijelu za katastar radi upisa komunalne infrastrukture u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru kao javnog dobra u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, kako je propisano odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio Pravilnika. Poslovne knjige proračuna i proračunskih korisnika su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Dnevnik je knjiga u koju se unose poslovne promjene slijedom vremenskog nastanka. Glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Proračun i proračunski korisnici obvezno vode analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine – po vrsti, količini i vrijednosti (nabavna i otpisana) te s drugim podacima. Pomoćne knjige i analitičke evidencije ne moraju se voditi ako se izravnim raščlanjivanjem stavki glavne knjige osiguravaju potrebni podaci.

Zgrade i ostali građevinski objekti iskazuju se odvojeno od zemljišta na kojem su smješteni, a ako nije moguće odvojiti vrijednost objekta od vrijednosti zemljišta, tada se čitav iznos evidentira na imovini koja ima veću vrijednost (najčešće su to građevinski objekti).

U glavnoj knjizi Grada evidentirana su ulaganja u izgradnju komunalne infrastrukture. Od ukupno evidentiranih ulaganja u komunalnu infrastrukturu, dio je evidentiran na računima imovine (dio nerazvrstanih cesta te javne rasvjete), dok je najveći dio ulaganja u komunalnu infrastrukturu (dio nerazvrstanih cesta, javne rasvjete, javne površine, groblja, parkovi i zelene površine, spomenici i druga komunalna infrastruktura) evidentiran na računima imovine u pripremi. U pojedinim slučajevima nekoliko vrsta građevina i uređaja komunalne infrastrukture evidentirano je na jednom računu glavne knjige te nije moguće utvrditi pojedinačnu vrijednost pojedine vrste građevine i uređaja komunalne infrastrukture.

Za dio javne rasvjete i nerazvrstanih cesta uspostavljena je pomoćna evidencija u kojoj je navedena komunalna infrastruktura evidentirana na računima imovine te imovine u pripremi po lokaciji, odnosno gradskim četvrtima na čijem području se nalazi.

Za dio nerazvrstanih cesta ustrojena je analitička knjigovodstvena evidencija koja sadrži podatke o vrsti i vrijednosti (nabavna, otpisana i sadašnja) nerazvrstanih cesta. U navedenoj evidenciji nerazvrstane ceste ne vode se pojedinačno, nego po lokaciji, odnosno na pojedinom računu evidentiran je ukupan iznos ulaganja u nerazvrstane ceste u pojedinoj gradskoj četvrti na čijem području se nalaze.

Državni ured za reviziju preporučuje komunalnu infrastrukturu čija je izgradnja završena i koja je stavljena u uporabu prenijeti na račune proizvedene dugotrajne imovine te obračunati ispravak vrijednosti, uspostaviti analitičke knjigovodstvene evidencije komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički, po vrsti, količini i vrijednosti tako da iz nje bude vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine ili uređaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Preporučuje se za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijski broj te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih brojeva povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini, kako je predviđeno informatičkim rješenjem modula komunalne infrastrukture.

Prema odredbama članaka 14., 15. i 16. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici moraju na kraju svake poslovne godine popisati imovinu i obveze, navesti njihove pojedinačne vrijednosti te uskladiti stanje imovine i obveza u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom. Podaci o popisu unose se pojedinačno u naturalnim i novčanim izrazima u popisne liste, koje predstavljaju knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Nakon popisa, povjerenstvo je obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih lista i svojih zapažanja i predati ga čelniku proračuna.

Grad je obavio popis imovine i obveza koncem 2019. Središnje Povjerenstvo za popis nepokretne imovine u vlasništvu Grada sastavilo je izvješće o obavljenom popisu nepokretne imovine u vlasništvu Grada na 31. prosinca 2019., izradilo mišljenje te dalo prijedloge u vezi s evidentiranjem imovine u vlasništvu Grada. Građevine i uređaji komunalne infrastrukture, osim jednog dijela javne rasvjete i nerazvrstanih cesta, koji su popisani po vrijednosti obavljenih ulaganja, nisu obuhvaćeni popisom.

Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske Ministarstva financija, iz siječnja 2018., (<https://mfin.gov.hr/istaknute teme/drzavna-riznica/racunovodstvo/upute-nalozi-i-ostalo/179>) propisan je postupak procjene vrijednosti neevidentirane imovine koji su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne provesti u okviru redovnog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti svojih financijskih izvještaja. Postupak procjene neevidentirane imovine provodi se internom procjenom (po radnom povjerenstvu na temelju aproksimativne usporedne metode koristeći dostupne informacije s tržišta, od Porezne uprave, iz katastra i iz drugih izvora), po ovlaštenom procjenitelju (u iznimnim slučajevima kad je imovina u postupku otuđenja, zamjene i slično) te u iznosu pojedinačne vrijednosti od jedne kune (za imovinu čiju vrijednost zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano niti moguće procjenjivati, kao što je imovina koja spada u kategoriju kulturno-povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično).

Državni ured za reviziju preporučuje utvrditi pojedinačne vrijednosti građevina i uređaja komunalne infrastrukture te obaviti cjeloviti popis imovine i obveza koncem godine, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

– Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom

Grad je u rujnu 2020. donio Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima, kojom su, uz komunalne djelatnosti određene odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, određene i tri druge djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima na području Grada, a odnose se na usluge prijevoza javnim biciklima, usluge elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova, infrastrukture i povezane opreme Grada te usluge javnih kupališta.

Grad je donio 14 pojedinačnih odluka kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti. Donesena je Odluka o obavljanju dimnjačarskih poslova, Odluka o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora i Odluka o izmjeni i dopuni navedene Odluke te jedanaest pojedinačnih odluka o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad.

U tablici broj 4 daju se podaci o organizacijskim oblicima obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu, prema Odluci o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima te odlukama kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti.

Tablica broj 4

Organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti u Gradu, prema Odluci o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima te odlukama kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti

Redni broj	Komunalna djelatnost	Osoba koja prema Odluci o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima te odlukama kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti može obavljati komunalne djelatnosti
	1	2
1.	Redovito održavanje nerazvrstanih cesta	Trgovačka društva čiji je osnivač Grad
2.	Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	
3.	Održavanje javnih zelenih površina	
4.	Održavanje groblja i krematorija unutar groblja	
5.	Održavanje čistoće javnih površina	
6.	Usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama	
7.	Usluge javnih tržnica na malo	
8.	Usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja	
9.	Komunalni linijski prijevoz putnika	
10.	Usluge prijevoza javnim biciklima	
11.	Usluge elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova, infrastrukture i povezane opreme Grada	
12.	Usluge javnih kupališta	
13.	Obavljanje dimnjačarskih poslova	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o koncesiji
14.	Izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta	Pravna ili fizička osoba na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti
15.	Održavanje javne rasvjete	
16.	Održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	-
17.	Održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	-

Odlukom o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima određene su komunalne djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene. Pojedinačnim odlukama kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti nisu utvrđeni organizacijski oblici njihova obavljanja.

Državni ured za reviziju preporučuje odlukom odrediti organizacijski oblik obavljanja komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene.

Pojedinačnim odlukama o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad utvrđeno je da će Grad i trgovačka društva zaključiti ugovore o povjeravanju obavljanja određene komunalne djelatnosti kojima će regulirati međusobna prava i obveze. Rok za zaključivanje ugovora nije utvrđen. Za obavljanje komunalnih djelatnosti usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja te usluge prijevoza javnim biciklima ugovori o povjeravanju obavljanja navedenih komunalnih djelatnosti nisu zaključeni.

Grad je s trgovačkim društvom čiji je osnivač zaključio ugovor o upravljanju infrastrukturom na području Grada za potrebe telekomunikacijskih i informatičkih sustava u prosincu 2006.

Navedenom trgovačkom društvu Odlukom iz rujna 2020. povjerio je obavljanje komunalne djelatnosti usluge elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova, infrastrukture i povezane opreme Grada. Ugovor o povjeravanju obavljanja navedene komunalne djelatnosti nije zaključen.

Nadalje, Grad je s trgovačkim društvom čiji je osnivač zaključio Ugovor o realizaciji Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta u 2019. i 2020. u siječnju 2019., odnosno siječnju 2020. u dijelu koji se odnosi na održavanje javnih objekata te građevina i uređaja javne namjene. Navedenim ugovorima utvrđeno je da će trgovačko društvo čiji je osnivač Grad organizirati održavanje i pružanje usluga javnog kupališta te su planirani troškovi održavanja. Ugovor prema Odluci o povjeravanju obavljanja navedene komunalne djelatnosti iz rujna 2020. nije zaključen.

Prema obrazloženju Grada, ugovor s trgovačkim društvom čiji je osnivač, a kojem je povjereno obavljanje komunalne djelatnosti prijevoza javnim biciklima, bit će zaključen kada se osiguraju uvjeti, odnosno kada trgovačko društvo nabavi sustav javnih bicikala. Prema prikupljenim podacima, na području Grada postoji usluga prijevoza javnim biciklima koju pruža trgovačko društvo u privatnom vlasništvu. Grad je u travnju 2013. donio Zaključak kojim navedenom trgovačkom društvu dodjeljuje na neposredno korištenje, bez plaćanja naknade, javne površine na pojedinim lokacijama na području Grada, za postavljanje stanice za najam bicikla, staka za bicikle i automata na svakoj lokaciji. Dodijeljene lokacije koriste se u svrhu provedbe pilot-projekta uvođenja sustava iznajmljivanja bicikala građanima u trajanju od 90 dana.

Državni ured za reviziju preporučuje zaključiti ugovore o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti u skladu s odlukama o povjeravanju njihova obavljanja.

Odlukom o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora iz rujna 2018. utvrđeno je da se na temelju pisanog ugovora obavlja komunalna djelatnost održavanja javne rasvjete. Programima održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta u 2019. i 2020. utvrđeno je da električnu javnu rasvjetu održava trgovačko društvo na temelju pisanog ugovora, a plinsku javnu rasvjetu trgovačko društvo čiji je osnivač Grad.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti odluku o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora s organizacijskim oblikom njihova obavljanja.

Grad je, istodobno s donošenjem Proračuna Grada za 2019. i 2020., donio Program radova na području prometa i komunalnoga gospodarstva u Gradu u 2019., odnosno 2020. u okviru kojeg su sadržani Program građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019., odnosno 2020. te Program održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019., odnosno 2020. i objavio ih u Službenom glasniku, kako je propisano odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Osim navedenih programa, Grad je donio Programe održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019., odnosno 2020. te Planove komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019., odnosno 2020. i objavio ih u Službenom glasniku.

Navedene Programe i Planove, prema Statutu Grada i Pravilima gradskih četvrti, vijeća gradskih četvrti donose samostalno te su ih dužna donijeti do 31. siječnja, odnosno do 1. ožujka tekuće godine, što nije u skladu s odredbama članaka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima programe građenja, odnosno održavanja komunalne infrastrukture donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave istodobno s donošenjem proračuna jedinice lokalne samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže programe i planove koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture donositi istodobno s donošenjem proračuna, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Program radova na području prometa i komunalnog gospodarstva u 2019. te Prijedlog Izvješća o izvršenju navedenog Programa sadrži, između ostalog, planirane i ostvarene rashode za građenje komunalne infrastrukture (modernizacija pothodnika, rekonstrukcija raskrižja nerazvrstanih cesta te izvođenje radova građenja komunalne infrastrukture na lokacijama gradnje stanova), koji nisu sadržani u Programu građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019. ni Prijedlogu Izvješću o njegovu izvršenju. Za navedenu komunalnu infrastrukturu nisu iskazani troškovi građenja s naznakom izvora financiranja kako je propisano odredbama članka 69. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju preporučuje u programu građenja komunalne infrastrukture na području Grada planirati te izvješću o njegovu izvršenju iskazati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.

Program održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. sadrži opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje navedenog Programa, s naznakom izvora financiranja, osim u dijelu koji se odnosi na zahvate u prostoru, održavanje javnih prometnih površina u zimskim uvjetima te izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta, koji ne sadrže opseg poslova. Opseg poslova održavanja odnosi se na količinu i učestalost planiranih radova i drugih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture izraženu odgovarajućim mjernim jedinicama i drugim pokazateljima.

Programi održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019. sadrže opis poslova održavanja komunalne infrastrukture, s procjenom pojedinih troškova po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje Programa, opseg poslova održavanja, ali ne i naznaku izvora financiranja.

Planovi komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. sadrže opis poslova građenja i održavanja komunalne i druge infrastrukture, iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje Planova, opseg poslova građenja i održavanja, s procjenom pojedinih troškova po poslovima i radovima, ali ne i procjenu pojedinih troškova po djelatnostima s naznakom izvora financiranja.

Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 69. i 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu, kojima je propisano da program građenja komunalne infrastrukture sadrži troškove građenja komunalne infrastrukture s naznakom izvora njihova financiranja, odnosno da se programom održavanja komunalne infrastrukture određuju opis i opseg poslova održavanja komunalne infrastrukture s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima i iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja.

Državni ured za reviziju nalaže programe i planove kojima se planira građenje i održavanje komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Planovima komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. te Realizaciji navedenih Planova iskazani su skupno rashodi za građenje i održavanje komunalne infrastrukture te rashodi za građenje i održavanje druge infrastrukture, kao što su dječji vrtići, škole, sportski objekti, prostori mjesne samouprave, zdravstvene ustanove, građevine i uređaji javne vodoopskrbe i javne odvodnje, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije građenje, odnosno održavanje komunalne infrastrukture. Prema komunalnim djelatnostima utvrđenima Zakonom o komunalnom gospodarstvu, programima i planovima kojima se planira građenje i održavanje komunalne infrastrukture trebalo bi odvojeno planirati rashode za građenje i održavanje druge infrastrukture kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Državni ured za reviziju preporučuje programima i planovima kojima se planira građenje i održavanje komunalne infrastrukture odvojeno planirati rashode za građenje od rashoda za održavanje komunalne infrastrukture kako je propisano odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Također, preporučuje se odvojeno planirati rashode za građenje i održavanje druge infrastrukture kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturom.

Prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, program građenja komunalne infrastrukture izrađuje se i donosi, između ostalog, u skladu s izvješćem o stanju u prostoru, koje se, prema odredbama Zakona o prostornom uređenju, izrađuje na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, za razdoblje od četiri godine, a sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova, i drugih dokumenata koji utječu na prostor te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje. Grad je izradio izvješće o stanju u prostoru na svom području za razdoblje od 2013. do 2016.

Gradonačelnik je, istodobno s Prijedlogom Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna Grada za 2019. podnio Gradskoj skupštini Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa radova na području prometa i komunalnoga gospodarstva u Gradu u 2019. u okviru kojeg je sadržan Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019. te Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. Nadalje, gradonačelnik je podnio Gradskoj skupštini Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019. u okviru kojeg su iskazani rashodi za ostvarenje Programa održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019., Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. u dijelu koji se odnosi na male komunalne akcije mjesnih odbora te dio rashoda za održavanje komunalne infrastrukture izvan redovitih programa. Navedeni Prijedlozi Izvješća nisu usvojeni na sjednici Gradske skupštine te nisu objavljeni u Službenom glasniku.

Realizacija Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. u dijelu koji se odnosi na rashode za građenje i održavanje javnoprometnih površina i objekata, igrališta i zelenih površina, javne rasvjete, prostora mjesne samouprave, vodoopskrbe, odvodnje otpadnih voda i druge infrastrukture nije podnesen Gradskoj skupštini. Navedeno nije u skladu s odredbama članaka 71. i 74. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojima gradonačelnik, istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna, podnosi predstavničkom tijelu izvješća o izvršenju programa građenja odnosno održavanja komunalne infrastrukture za prethodnu kalendarsku godinu, koja se objavljuju u službenom glasniku.

Državni ured za reviziju nalaže podnositi realizaciju planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti predstavničkom tijelu te ju objavljivati u Službenom glasniku, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Grad je u veljači 2019. donio Odluku o komunalnom doprinosu te Odluku o komunalnoj naknadi, u rujnu 2020. Odluku o izmjeni Odluke o komunalnom doprinosu, u svibnju 2020. Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnoj naknadi, a Odluku o vrijednosti boda komunalne naknade u listopadu 2018. te ih objavio u Službenom glasniku, kako je propisano odredbama članaka 78., 95. i 98. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Odlukom o komunalnom doprinosu te Odlukom o izmjeni navedene Odluke utvrđena su područja zona u Gradu za plaćanje komunalnog doprinosa, jedinična vrijednost komunalnog doprinosa po pojedinim zonama, način i rokovi plaćanja komunalnog doprinosa te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobađanje od plaćanja komunalnog doprinosa. Jedinična vrijednost komunalnog doprinosa određena je za prvu zonu u iznosu od 96,00 kn, drugu zonu 81,00 kn, treću zonu 50,00 kn, četvrtu zonu 32,00 kn, petu zonu 15,00 kn te šestu zonu 10,00 kn za nezakonito izgrađene zgrade za koje je pokrenut postupak za donošenje rješenja o izvedenom stanju te za prvu zonu u iznosu od 118,00 kn, drugu zonu 108,00 kn, treću zonu 75,00 kn, četvrtu zonu 56,00 kn, petu zonu 15,00 kn te šestu zonu 10,00 kn za druge građevine za koje se plaća komunalni doprinos. Vrijednost komunalnog doprinosa za prvu zonu iznosi 6,9 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj za nezakonito izgrađene zgrade za koje je pokrenut postupak za donošenje rješenja o izvedenom stanju te 8,5 % prosječnih troškova građenja kubnog metra građevine u Republici Hrvatskoj za druge građevine za koje se plaća komunalni doprinos.

Odlukom o komunalnoj naknadi te Odlukom o izmjeni i dopuni navedene Odluke određena su područja zona u Gradu u kojima se naplaćuje komunalna naknada, koeficijenti zona za pojedine zone, koeficijenti namjene za nekretnine za koje se plaća komunalna naknada, rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Grad koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade i opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinačnim slučajevima odobrava djelomično ili potpuno oslobođenje od plaćanja komunalne naknade. Vrijednost boda komunalne naknade utvrđena je u godišnjem iznosu od 10,44 kn/m² nekretnine za koju se komunalna naknada plaća.

Grad je u srpnju 2019. donio Odluku o komunalnom redu te u prosincu 2019. i rujnu 2020. odluke o izmjenama i dopunama navedene Odluke. Navedenom Odlukom te njezinim izmjenama i dopunama propisuje se komunalni red i mjere za njegovo provođenje radi uređenja naselja, načina uređenja i korištenja površina javne namjene i zemljišta u vlasništvu Grada, održavanja čistoće i čuvanja površina javne namjene na području Grada. Nadzor nad uspostavom i održavanjem komunalnog reda provode komunalni redari.

U obavljanju nadzora komunalni redari imaju pravo i obvezu rješenjem ili na drugi propisani način narediti fizičkim ili pravnim osobama mjere za održavanje komunalnog reda propisane Odlukom o komunalnom redu te mogu naplaćivati novčanu kaznu na mjestu počinjenja prekršaja, bez prekršajnog naloga, uz izdavanje potvrde.

Prema odredbi članka 104. Zakona o komunalnom gospodarstvu, odlukom o komunalnom redu mora se osigurati mogućnost korištenja površina javne namjene na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama. Odluka o komunalnom redu Grada sadrži odredbe kojima se propisuje građenje pojedinih građevina i uređaja komunalne infrastrukture tako da ih mogu koristiti osobe s posebnim potrebama. Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnom redu iz prosinca 2019. utvrđeno je da se radi osiguranja pristupačnosti zgradi osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, na zahtjev vlasnika zgrade, može odobriti korištenje površine javne namjene za izvođenje elemenata pristupačnosti.

– Upravljanje komunalnom infrastrukturom

Na području Grada u 2019. i 2020. obavljalo se 16 komunalnih djelatnosti određenih odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima, od čega je sedam uslužnih komunalnih djelatnosti. Grad obavljanje komunalnih djelatnosti na svom području organizira samostalno. U skladu s pojedinačnim odlukama o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, obavljanje 12 komunalnih djelatnosti povjerio je trgovačkim društvima čiji je osnivač (od kojih se komunalna djelatnost usluge prijevoza javnim biciklima nije obavljala), jednu pravnoj osobi na temelju ugovora o koncesiji, a dvije pravnim osobama na temelju ugovora o obavljanju komunalne djelatnosti. Za dvije komunalne djelatnosti nije utvrđen organizacijski oblik obavljanja, a obavljale su ih trgovačka društva čiji je osnivač Grad te pravne i fizičke osobe na temelju provedenog postupka javne nabave. Na temelju ugovora o koncesiji, povjerena je pravnoj osobi uslužna komunalna djelatnost obavljanja dimnjačarskih poslova na području Grada, koje se sastoji od jednog dimnjačarskog područja, za razdoblje od 15 godina od dana zaključenja ugovora (veljača 2016.), uz ugovaranje godišnje naknade za koncesiju koja se sastoji od ponuđenog iznosa godišnje naknade u iznosu od 85.000,00 kn te od 4,0 % ukupnog godišnjeg prihoda ostvarenog od obavljanja dimnjačarskih poslova.

Prema odredbama članaka 30. i 55. Zakona o komunalnom gospodarstvu, isporučitelj komunalne usluge koji obavlja uslužnu komunalnu djelatnost donosi opće uvjete isporuke komunalne usluge uz prethodnu suglasnost predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, a cjenik komunalne usluge i svaku njegovu izmjenu ili dopunu uz prethodnu suglasnost gradonačelnika odnosno općinskog načelnika jedinice lokalne samouprave na čijem se području isporučuje komunalna usluga. Opći uvjeti isporuke objavljuju se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, na njezinim mrežnim stranicama te na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge, a cjenik komunalne usluge na oglasnoj ploči i na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge.

Opći uvjeti i cjenici uslužnih komunalnih djelatnosti usluga parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, ukopa i kremiranja pokojnika u krematoriju unutar groblja te komunalnog linijskog prijevoza putnika, čije je obavljanje povjereno trgovačkim društvima čiji je osnivač Grad, doneseni su uz suglasnost Grada i objavljeni su u Službenom glasniku i na mrežnim stranicama Grada te na mrežnim stranicama isporučitelja komunalnih usluga.

Tržni red kojim su utvrđeni opći uvjeti obavljanja komunalne djelatnosti tržnica na malo donesen je u srpnju 1996. uz suglasnost Grada i objavljen je u Službenom glasniku te na mrežnim stranicama Grada i isporučitelja komunalne usluge.

Cjenik i njegove izmjene objavljeni su na mrežnim stranicama isporučitelja komunalne usluge. Prema obrazloženju trgovačkog društva čiji je osnivač Grad, novi opći uvjeti obavljanja uslužne komunalne djelatnosti tržnica na malo su u postupku donošenja.

Opći uvjeti pružanja usluge elektroničke komunikacijske mreže i/ili vodova, infrastrukture i povezane opreme Grada utvrđeni su Minimalnom ponudom o osnovnim uvjetima pružanja usluga pristupa i korištenja svjetlovodnih niti i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme kojom upravlja trgovačko društvo čiji je osnivač Grad iz lipnja 2019. Prema obrazloženju navedenog trgovačkog društva, za Minimalnu ponudu pribavljena je suglasnost Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti, jer u trenutku njezina donošenja nije bila potrebna suglasnost Grada. Navedena uslužna komunalna djelatnost utvrđena je kao takva Odlukom Grada iz rujna 2020.

Nadalje, pribavljena je suglasnost Grada o visini novčane naknade za pravo korištenja distribucijske telekomunikacijske kanalizacije i druge komunalne infrastrukture u prosincu 2009. Prema obrazloženju trgovačkog društva čiji je osnivač Grad, provode se aktivnosti izmjene cijena, njihovo usuglašavanje s tržišnim uvjetima i uvođenje novih usluga s cijenama te će po izradi konačnog prijedloga cijena za njih biti zatražena suglasnost Grada.

Opći uvjeti obavljanja dimnjačarskih poslova nisu doneseni. Cjenik obavljanja dimnjačarskih poslova sastavni je dio Ugovora o koncesiji te je objavljen na mrežnim stranicama koncesionara. Na mrežnim stranicama koncesionara objavljena je dopuna cjenika dimnjačarskih usluga za što nije pribavljena suglasnost Grada.

Opći uvjeti pružanja usluge javnih kupališta nisu doneseni. Cjenik navedene usluge donesen je prije proglašenja navedene usluge komunalnom djelatnošću, za njega nije pribavljena suglasnost Grada te nije objavljen na mrežnim stranicama isporučitelja.

Opći uvjeti i cjenik usluge prijevoza javnim biciklima nisu doneseni. Pravilnik kojim su uređeni način i uvjeti postavljanja sustava javnih bicikala na biciklističke parkirališne površine u Gradu donesen je u travnju 2017. Obavljanje navedene komunalne djelatnosti nije započeto do vremena obavljanja revizije (prosinc 2020.).

Državni ured za reviziju nalaže donijeti opće uvjete isporuke komunalne usluge te osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Prema podacima o izvršenju programa i planova građenja i održavanja komunalne infrastrukture za 2019., rashodi Grada za izvršenje navedenih programa i planova iskazani su u iznosu od 1.121.026.724,00 kn, a izvori financiranja su sredstva komunalnog doprinosa, komunalne naknade, šumskog doprinosa, naknade za uporabu javnih cesta kao zakonom propisani izvori namijenjeni za financiranje građenja i održavanja komunalne infrastrukture te druga proračunska sredstva. Prema podacima iz financijskih izvještaja, Grad je u 2019. sredstva komunalne naknade, naknade za uporabu javnih cesta, komunalnog doprinosa i šumskog doprinosa ostvario u iznosu od 1.175.425.803,00 kn (od čega se na sredstva komunalne naknade odnosi 759.962.191,00 kn, naknade za uporabu javnih cesta 219.613.731,00 kn, komunalnog doprinosa 195.536.939,00 kn te šumskog doprinosa 312.942,00 kn), što je 54.399.079,00 kn ili 4,9 % više od ostvarenih rashoda za građenje i održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama Zakona o cestama (Narodne novine 84/11, 22/13, 54/13, 148/13, 92/14 i 110/19) i Pravilnika o naplati godišnje naknade za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priklučnih vozila (Narodne novine 130/12), sredstva naknade za uporabu javnih cesta raspoređuju se velikim gradovima, a koriste se isključivo za financiranje građenja i održavanja nerazvrstanih cesta.

Druga proračunska sredstva koja su korištena za građenje i održavanje komunalne infrastrukture odnose se na vodni doprinos i naknadu za zadržavanje nezakonito izgrađene zgrade u prostoru te ostala proračunska sredstva.

U tablici broj 5 daju se podaci o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019., prema podacima iz Prijedloga Izvješća o izvršenju navedenog Programa.

Tablica broj 5

Izvršenje Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Javne površine	55.000.000,00	36.324.863,00	66,0
2.	Nerazvrstane ceste	117.700.000,00	76.976.321,00	65,4
3.	Groblja i krematorij	15.400.000,00	11.247.526,00	73,0
4.	Javna rasvjeta	24.200.000,00	21.963.782,00	90,8
5.	Ostalo	3.200.000,00	2.503.696,00	78,2
	Ukupno	215.500.000,00	149.016.188,00	69,1

Rashodi za građenje komunalne infrastrukture odnose se na građenje građevina komunalne infrastrukture radi uređenja neuređenih dijelova građevinskog područja, uređenja uređenih dijelova građevinskog područja, radi građenja građevina komunalne infrastrukture izvan građevinskog područja te rekonstrukciju postojećih građevina. Ostvareni su 66.483.812,00 kn ili 30,9 % manje od plana. Uz Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019. objavljen je pregled i obrazloženje nerealiziranih aktivnosti u vezi s građenjem komunalne infrastrukture.

Prema podacima iz Prijedloga Izvješća o izvršenju Programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada u 2019., rashodi za građenje nerazvrstanih cesta ostvareni su u iznosu od 76.976.321,00 kn, dok su prema podacima iz Prijedloga Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna Grada za 2019. ostvareni u iznosu od 80.337.102,00 kn, što je 3.360.781,00 kn ili 4,4 % više od iskazanih u Prijedlogu Izvješća o izvršenju navedenog Programa.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti podatke o ostvarenim rashodima građenja komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada te godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna Grada.

U tablici broj 6 daju se podaci o izvršenju Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019., prema podacima iz Prijedloga Izvješća o izvršenju navedenog Programa.

Tablica broj 6

Izvršenje Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Rashodi za 2019.		
		Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Održavanje javnih objekata te građevina i uređaja javne namjene	22.000.000,00	21.999.999,00	100,0
2.	Održavanje Botaničkog vrta	1.500.000,00	1.044.663,00	69,6
3.	Održavanje groblja i krematorija	500.000,00	499.990,00	100,0
4.	Zahvati u prostoru	31.000.000,00	29.482.184,00	95,1
5.	Održavanje javnih prometnih površina u zimskim uvjetima	13.500.000,00	5.628.132,00	41,7
6.	Izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta	82.539.000,00	66.456.073,00	80,5
7.	Održavanje javne rasvjete	123.000.000,00	121.833.833,00	99,1
8.	Neraspoređena interventna sredstva	1.000.000,00	0,00	0,0
	Ukupno	275.039.000,00	246.944.874,00	89,8

Rashodi za održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te dijela građevina i uređaja javne namjene ostvareni u iznosu od 29.482.184,00 kn u Prijedlogu Izvješća o izvršenju Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. iskazani su u okviru rashoda za zahvate u prostoru, iako su navedene djelatnosti odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu propisane kao zasebne komunalne djelatnosti.

Državni ured za reviziju preporučuje održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanje građevina i uređaja javne namjene planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U Programu održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. i Prijedlogu Izvješća o izvršenju navedenog Programa iskazani su rashodi za subvencije ustanovi iz djelatnosti visokog obrazovanja za održavanje Botaničkog vrta, što prema odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu nije održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje u programu održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada iskazivati rashode koji se odnose na održavanje navedene komunalne infrastrukture.

Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. sastavljen je u svibnju 2020. Navedeni Prijedlog Izvješća sadrži rashode za održavanje komunalne infrastrukture po djelatnostima, ali ne sadrži izvore financiranja ni opseg poslova.

U dijelu Prijedloga Izvješća koji se odnosi na rashode za održavanje komunalne infrastrukture, rashodi su prikazani zbirno po djelatnostima, ali ne i pojedinačno po vrstama te građevinama i uređajima komunalne infrastrukture, kako je planirano Programom održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2019. (osim u dijelu koji se odnosi na izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta te održavanje javne rasvjete), što otežava praćenje ostvarenja rashoda planiranih Programom održavanja.

Državni ured za reviziju preporučuje u izvješću o izvršenju programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada navesti opseg obavljenog posla i izvore financiranja obavljanja djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture. Preporučuje se, radi lakšeg praćenja ostvarenja rashoda, u izvješću navesti rashode prema vrstama te građevinama i uređajima komunalne infrastrukture na način kako je planirano programom održavanja.

U tablici broj 7 daju se podaci o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019., prema podacima iz Prijedloga Izvješća o izvršenju navedenih Programa i Planova.

Tablica broj 7

Izvršenje Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture
u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019.

u kn

Redni broj	Programi i Planovi	Opis	Rashodi za 2019.		
			Planirano	Ostvareno	Indeks
	1	2	3	4	5
1.	Programi održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019.	Redovito održavanje nerazvrstanih cesta	78.701.000,00	65.468.798,00	83,2
		Održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	17.000.000,00	17.001.342,00	100,0
		Održavanje javnih zelenih površina	80.598.650,00	80.598.650,00	100,0
		Održavanje čistoće javnih površina	92.009.000,00	88.671.119,00	96,4
Ukupno			268.308.650,00	251.739.909,00	93,8
2.	Male komunalne akcije	Redovito održavanje nerazvrstanih cesta	138.333.630,00	164.481.906,00	118,9
		Održavanje javnih zelenih površina	61.395.870,00	61.395.870,00	100,0
Ukupno			199.729.500,00	225.877.776,00	113,1
3.	Održavanje komunalne infrastrukture izvan redovitih programa	Redovito održavanje nerazvrstanih cesta	28.368.290,00	40.580.310,00	143,0
		Održavanje javnih zelenih površina	11.000.000,00	10.990.760,00	99,9
		Održavanje čistoće javnih površina	13.900.000,00	12.706.495,00	91,4
Ukupno			53.268.290,00	64.277.565,00	120,7
Ukupno svi Programi i Planovi			521.306.440,00	541.895.250,00	103,9

Prijedlog Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019. sadrži podatke o rashodima za redovito održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, javnih zelenih površina te čistoće javnih površina.

Rashodi za navedene djelatnosti planirani su Programima održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima u 2019., Planovima komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. u dijelu koji se odnosi na male komunalne akcije mjesnih odbora, a dio rashoda održavanja komunalne infrastrukture nije planiran nijednim programom (izvan redovitih programa).

Rashodi za male komunalne akcije koji se odnose na rashode za redovito održavanje nerazvrstanih cesta i održavanje javnih zelenih površina planirani su Planovima komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019., a rashodi za njihovo ostvarenje iskazani su u okviru Prijedloga Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019., a ne u okviru Realizacije Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019.

Nadalje, u navedenom Prijedlogu Izvješća iskazani su rashodi za redovito održavanje nerazvrstanih cesta, javnih zelenih površina te održavanje čistoće javnih površina koji nisu planirani nijednim programom održavanja komunalne infrastrukture.

Radi transparentnosti i jednostavnosti u praćenju ostvarenja rashoda održavanja komunalne infrastrukture, Državni ured za reviziju preporučuje ostvarene rashode za male komunalne akcije iskazati u okviru realizacije planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti kojima su planirani. Nadalje, nalaže se sve rashode koji se odnose na redovito održavanje nerazvrstanih cesta, javnih zelenih površina te održavanje čistoće javnih površina planirati programom koji se odnosi na njihovo održavanje.

Nadalje, rashodi za održavanje komunalne infrastrukture iskazani u Prijedlogu Izvješća o izvršenju Programa i Planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada u 2019. i Prijedlogu Godišnjeg izvještaju o izvršenju Proračuna Grada za 2019. nisu usklađeni. Ukupni rashodi za održavanje komunalne infrastrukture u navedenom Prijedlogu Izvješća iskazani su u iznosu od 541.895.250,00 kn, a u Prijedlogu Godišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna Grada za 2019. u iznosu od 549.503.971,00 kn, što je 7.608.721,00 kn ili 1,4 % više.

Državni ured za reviziju preporučuje uskladiti podatke o ostvarenim rashodima za održavanje komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa i planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada s podacima iskazanim u godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna Grada.

U tablici broj 8 prikazani su planirani i ugovoreni iznosi poslova i radova za provedbu Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019.

Tablica 8

Planirani i ugovoreni iznosi poslova i radova za provedbu
Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019.

u kn

Redni broj	Opis	Iznosi poslova i radova održavanja komunalne i druge infrastrukture za 2019.		
		Planirano	Ugovoreno	Indeks
	1	2	3	4
1.	Vodopostroba	4.908.970,00	5.691.500,00	115,9
2.	Odvodnja otpadnih voda	3.723.601,00	3.222.591,00	86,5
3.	Javnoprometne površine i objekti	64.066.474,00	57.651.542,00	90,0
4.	Igrališta i zelene površine	67.403.487,00	67.957.113,00	100,8
5.	Javna rasvjeta	891.865,00	549.931,00	61,7
6.	Prostori mjesne samouprave	13.873.385,00	8.133.111,00	58,6
7.	Drugi javni objekti i površine	40.100.538,00	27.622.253,00	68,9
8.	Neraspoređena interventna sredstva	4.425.580,00	0,00	0,0
	Ukupno	199.393.900,00	170.828.041,00	85,7

U Realizaciji Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. navedeni su ugovoreni iznosi poslova i radova održavanja komunalne i druge infrastrukture, a ne ostvareni rashodi za njezino održavanje. Planirani iznosi poslova i radova održavanja komunalne i druge infrastrukture također nisu navedeni u Realizaciji. Prema podacima iz Prijedloga Godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna Grada za 2019., rashodi za Realizaciju Planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti u 2019. ostvareni su u iznosu od 183.170.412,00 kn. Rashodi su iskazani u zbirnom iznosu, ali ne i prema svakoj komunalnoj djelatnosti zasebno. Odredbama članka 22. Zakon o komunalnom gospodarstvu utvrđene su komunalne djelatnosti kojima se osigurava održavanje komunalne infrastrukture.

Državni ured za reviziju preporučuje u realizaciji planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti iskazivati planirane i ostvarene rashode za njihovu provedbu prema komunalnim djelatnostima utvrđenima Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

– Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

Prema odredbi članka 67. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, jedinice lokalne samouprave moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog gospodara. Učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom pridonosi boljem zadovoljavanju javnih potreba u području komunalnog gospodarstva. Zadaća koju Grad ima, a odnosi se na optimalno zadovoljavanje javnih potreba, traži osiguranje potrebnih informacija koje bi bile temelj za donošenje dugoročnih i kratkoročnih odluka te omogućile učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom. Proces donošenja odluka o javnim potrebama i njihovu financiranju zasniva se, između ostalog, i na informacijama o preferencijama stanovnika.

Poslovi nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom obavljaju se u gradskom uredu nadležnom za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet te gradskom uredu nadležnom za mjesnu samoupravu. Ovlasti i odgovornosti zaposlenika utvrđene su pravilnicima o unutarnjem redu.

Unutar nadležnih gradskih ureda uspostavljeni su, između ostalog, Sektor za komunalne poslove i javne površine, Sektor za građenje komunalne infrastrukture i održavanje javnoprometnih površina, javnih objekata i javne rasvjete, Sektor za komunalno i prometno redarstvo, Sektor za ceste te Sektor za provedbu komunalnih aktivnosti i održavanje komunalne infrastrukture i objekata mjesne samouprave, u okviru kojih se obavljaju poslovi upravljanja komunalnom infrastrukturom te nadzora nad njezinim upravljanjem.

Trgovačka društva čiji je osnivač Grad, a s kojima je zaključio ugovore o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, obvezna su podnositi Gradu izvješća o obavljanju povjerenih im komunalnih djelatnosti. Ugovorom o koncesiji utvrđene su obveze Grada u provođenju nadzora nad obavljanjem dimnjačarskih poslova te obveza dostavljanja izvještaja koncesionara o obavljanju dimnjačarskih poslova, a ugovori o obavljanju komunalne djelatnosti sadrže odredbu o obvezi Grada o kontroli izvršenja ugovora.

Grad je uspostavio interaktivnu mrežnu i mobilnu aplikaciju MojZagreb putem koje građani mogu pristupiti informacijama i uslugama iz samoupravnog djelokruga Grada uz mogućnost prijave nepravilnosti iz područja komunalnoga gospodarstva. Prema podacima Grada, do konca 2020. aplikacija je preuzeta 30 000 puta. Tijekom 2019. i 2020. putem funkcije Prijavi komunalnom redaru zaprimljeno je 5 313 prijava. Grad ne raspolaže podacima o broju riješenih prijava. U svrhu poboljšanja upravljanja, nadziranja i komunikacije u vezi s komunalnim i prometnim nepravilnostima, Grad je u travnju 2021. nadgradio prethodno uspostavljenu mrežnu i mobilnu aplikaciju e-Redar. Funkcije aplikacije MojZagreb uključene su u aplikaciju e-Redar. Kroz navedenu aplikaciju razrađeno je nekoliko područja komunalnih nepravilnosti koje se, između ostalog, odnose na zelene površine, ceste i javne površine te ostala područja, a obuhvaćaju sve subjekte uključene u rješavanje, nadziranje i prijavljivanje komunalnih nepravilnosti.

Prema prikupljenim podacima, Grad organizira, financira i nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture te održavanje komunalnog reda na svom području, ali ne provodi sustavnu analizu i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu radi utvrđivanja mogućnosti unaprjeđenja upravljanja komunalnom infrastrukturom te ne raspolaže podacima i zaključcima o učincima upravljanja komunalnom infrastrukturom koji bi proizašli iz provedene analize i vrednovanja.

Mrežna i mobilna aplikacija e-Redar trebala bi omogućiti učinkovito upravljanje komunalnom infrastrukturom na način da Grad provodi analizu, kontrolu i koordinira postupanje po prijavama građana u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom. Osnovni pokazatelji koji se mogu koristiti za analizu i vrednovanje su podaci o stanju pojedinih nerazvrstanih cesta u cilju poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi održavanja njihove prohodnosti i tehničke ispravnosti te prometne sigurnosti na njima, o stanju pojedinih javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima radi obavljanja popravaka kojima se osigurava njihova funkcionalna ispravnost, o stanju pojedinih građevina javne odvodnje oborinskih voda u cilju poduzimanja potrebnih aktivnosti radi učinkovitog prihvata i odvodnje oborinskih voda s površina javne namjene, o udjelu javnih zelenih površina u ukupnoj gradskoj površini i osvjetljenosti javnih površina, u cilju njihova povećanja radi poboljšanja kvalitete života građana, o stanju građevina i uređaja javne namjene radi poduzimanja potrebnih aktivnosti za njihovo održavanje, o potrebama za parkirnim i grobnim mjestima u cilju povećanja njihova broja i lakše dostupnosti građanima, o prilagođenosti javnih površina za kretanje osoba s posebnim potrebama te drugi podaci u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom.

Utjecaj upravljanja na lokalnu zajednicu može se analizirati i vrednovati i na temelju podataka i saznanja o broju korisnika pojedinih komunalnih usluga u odnosu na broj stanovnika Grada te njihovu zadovoljstvu ili nezadovoljstvu u pogledu stanja i korištenja komunalne infrastrukture na području Grada, a podaci i saznanja mogu se prikupljati promatranjem i anketiranjem stanovnika te iz medija, javnog pogovora i iz drugih izvora.

Grad je obveznik uspostave unutarnje revizije, u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19) i Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Unutarnjom revizijom obavljenom tijekom 2019. obuhvaćene su aktivnosti i procesi u vezi s upravljanjem komunalnom infrastrukturom koji se odnose na građenje nerazvrstanih cesta.

Državni ured za reviziju preporučuje analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti. Preporučuje se uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

OCJENA UČINKOVITOSTI UPRAVLJANJA KOMUNALNOM INFRASTRUKTUROM NA PODRUČJU GRADA ZAGREBA

Državni ured za reviziju obavio je reviziju učinkovitosti Upravljanje komunalnom infrastrukturom na području Grada Zagreba. Ciljevi revizije bili su provjeriti cjelovitost podataka Grada Zagreba o komunalnoj infrastrukturi i njezinu pravnom statusu, provjeriti normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturom, provjeriti upravlja li Grad Zagreb komunalnom infrastrukturom u skladu s propisima, ocijeniti učinkovitost sustava nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom te ocijeniti učinkovitost Grada Zagreba u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo.

Revizijom je utvrđeno da Grad provodi aktivnosti radi evidentiranja komunalne infrastrukture na svom području u katastru i zemljišnim knjigama, da je donio Odluku o određivanju djelatnosti koje se smatraju komunalnim djelatnostima te odluke kojima su određeni organizacijski oblici obavljanja komunalnih djelatnosti, da obavlja navedene djelatnosti, da je donio i primjenjuje odluke o komunalnom doprinosu, o komunalnoj naknadi, o vrijednosti boda komunalne naknade te o komunalnom redu te da nadzire građenje i održavanje komunalne infrastrukture i održavanje komunalnog reda na svom području. Međutim, utvrđene su i nepravilnosti i propusti koje se odnose na uspostavu cjelovite evidencije komunalne infrastrukture te njezine analitičke knjigovodstvene evidencije. Nadalje, Grad Zagreb za dio komunalnih djelatnosti nije propisao način obavljanja, pojedini programi i planovi koji se odnose na građenje i održavanja komunalne infrastrukture nisu doneseni istodobno s donošenjem proračuna te ne sadrže sve propisane elemente, dio realizacije plana kojim je planirano građenje i održavanje komunalne infrastrukture nije podnesen istodobno s godišnjim izvještajem o izvršenju proračuna, za dio komunalnih usluga opći uvjeti isporuke nisu doneseni i zajedno s cjenicima objavljeni na sve propisne načine te nije provedena sustavna analiza i vrednovanje učinaka upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture i utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu.

Državni ured za reviziju je na temelju utvrđenih činjenica, uzimajući u obzir postavljene ciljeve revizije i kriterije za ocjenu učinkovitosti, ocijenio da je upravljanje komunalnom infrastrukturom na području Grada Zagreba **djelomično učinkovito** te su Gradu Zagrebu dani sljedeći nalozi i preporuke, prema područjima revizije:

1. Evidentiranje komunalne infrastrukture

- 1.1. Evidenciju komunalne infrastrukture voditi tako da sadrži sve propisane podatke za svu evidentiranu komunalnu infrastrukturu, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, te je kontinuirano nadopunjavati podacima o neevidentiranoj komunalnoj infrastrukturi do njezina potpunog evidentiranja.
- 1.2. Podatke o vlasništvu, koji se unose u evidenciju komunalne infrastrukture, unositi tako da iz njih bude vidljivo koje su građevine komunalne infrastrukture (koje je moguće upisati u zemljišne knjige i evidentirati u katastru), navedene u evidenciji, upisane u zemljišne knjige i evidentirane u katastru kao javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Grada, kako bi se uvidom u evidenciju komunalne infrastrukture mogao pratiti njezin status u pogledu upisa u zemljišne knjige i evidentiranja u katastru. Za komunalnu infrastrukturu koja se ne može upisati u zemljišne knjige i evidentirati u katastru podatke o vlasništvu unositi u evidenciju komunalne infrastrukture.

- 1.3. Komunalnu infrastrukturu čija je izgradnja završena i koja je stavljena u uporabu, prenijeti na račune proizvedene dugotrajne imovine te obračunati ispravak vrijednosti.
- 1.4. Voditi analitičke knjigovodstvene evidencije komunalne infrastrukture, koja je u glavnoj knjizi iskazana sintetički, po vrsti, količini i vrijednosti tako da iz nje bude vidljiva nabavna, otpisana i sadašnja vrijednost svake pojedinačne građevine ili uređaja, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.
- 1.5. Za svaku građevinu i uređaj komunalne infrastrukture i druge dugotrajne nefinancijske imovine odrediti identifikacijski broj te analitičke knjigovodstvene evidencije putem identifikacijskih brojeva povezati s evidencijom komunalne infrastrukture i drugim evidencijama o imovini.
- 1.6. Utvrditi pojedinačne vrijednosti građevina i uređaja komunalne infrastrukture te obaviti cjeloviti popis imovine i obveza koncem godine u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu i Uputom o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske.

2. Normativno uređenje upravljanja komunalnom infrastrukturuom

- 2.1. Odlukom odrediti organizacijski oblik obavljanja komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene.
- 2.2. Ugovore o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti zaključiti u skladu s odlukama o povjeravanju njihova obavljanja.
- 2.3. Odluku o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora uskladiti s organizacijskim oblikom njihova obavljanja.
- 2.4. Programe i planove koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture donositi istodobno s donošenjem proračuna, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 2.5. U programu građenja komunalne infrastrukture planirati te izvješću o njegovu izvršenju iskazati rashode koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture.
- 2.6. Programe i planove kojima se planira građenje i održavanje komunalne infrastrukture donositi tako da sadrže sve elemente propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.
- 2.7. Programima i planovima kojima se planira građenje i održavanje komunalne infrastrukture odvojeno planirati rashode za građenje od rashoda za održavanje komunalne infrastrukture kako je propisano odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu te odvojeno planirati rashode za građenje i održavanje druge infrastrukture kako bi se osigurala potpuna obaviještenost predstavničkog tijela i javnosti o upravljanju komunalnom infrastrukturuom.

2.8. Realizaciju planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti podnositi predstavničkom tijelu te ju objavljivati u Službenom glasniku u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

3. Upravljanje komunalnom infrastrukturom

3.1. Donijeti opće uvjete obavljanja te osigurati javno objavljivanje općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada Zagreba, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

3.2. Uskladiti podatke o ostvarenim rashodima građenja komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada te godišnjem izvještaju u izvršenju proračuna Grada Zagreba.

3.3. Održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanje građevina i uređaja javne namjene planirati i iskazivati kao zasebne komunalne djelatnosti propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu u okviru programa kojim se planiraju rashodi za njihovo održavanje.

3.4. U programu održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada Zagreba iskazivati rashode koji se odnose na održavanje navedene komunalne infrastrukture.

3.5. U izvješću o izvršenju programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada Zagreba navesti opseg obavljenog posla i izvore financiranja obavljanja djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture te navesti rashode prema vrstama te građevinama i uređajima komunalne infrastrukture na način kako je planirano programom održavanja.

3.6. Ostvarene rashode za male komunalne akcije iskazati u okviru realizacije planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti kojima su i planirani te sve rashode koji se odnose na redovito održavanje nerazvrstanih cesta, javnih zelenih površina te održavanje čistoće javnih površina planirati programom koji se odnose na njihovo održavanje.

3.7. Uskladiti podatke o ostvarenim rashodima za održavanje komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa i planova održavanja komunalne infrastrukture u gradskim četvrtima i mjesnim odborima Grada s podacima iskazanima u godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna Grada.

3.8. U realizaciji planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti iskazivati planirane i ostvarene rashode za njihovu provedbu, prema komunalnim djelatnostima utvrđenima Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

4. Nadzor nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom

- 4.1. Analizirati i vrednovati učinke upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti.
- 4.2. Uvesti i primjenjivati kriterije i pokazatelje učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještavati javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi se provedbom navedenih naloga i preporuka postigla poboljšanja u vezi s evidentiranjem i upravljanjem komunalnom infrastrukturom te funkcioniranjem sustava nadzora nad učinkovitošću u zadovoljenju potreba građana koje se odnose na komunalno gospodarstvo na području Grada Zagreba.

OČITOVANJE GRADA ZAGREBA

Grad se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti Upravljanje komunalnom infrastrukturom na području Grada Zagreba te je prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.

U vezi s preporukom da se uspostavi analitička knjigovodstvena evidencija komunalne infrastrukture, u Očitovanju Grad navodi da je radi vođenja i upravljanja poslovnim politikama te rukovođenjem poslovnim procesima, a posebno radi kontrole raspolaganja i upravljanja komunalnom infrastrukturom, potrebno uspostaviti analitičku knjigovodstvenu evidenciju komunalne infrastrukture u nadležnom gradskom upravnom tijelu. Navodi da zbog nedostatka podataka o pojedinoj jedinici imovine nije moguće provesti evidentiranje u analitičkim evidencijama i računima dugotrajne imovine te da su od nadležnog gradskog upravnog tijela zatraženi podaci o završenim postupcima nabave, vrsti nabavljene imovine te obračunu svih sastavnih dijelova troškova nabave kako bi se stvorili preduvjeti za povezivanje s evidencijom komunalne infrastrukture. Nadalje, Grad u Očitovanju navodi da je Gradska skupština donijela Strategiju upravljanja imovinom Grada Zagreba za razdoblje 2020. do 2026. u lipnju 2020., koja predstavlja obvezujući dokument u funkciji učinkovitijeg upravljanja imovinom u vlasništvu Grada ili na raspolaganju Gradu. Navodi se obveza donošenja Godišnjeg plana upravljanja imovinom Grada Zagreba, kojim će se definirati posebni ciljevi za jednogodišnje razdoblje. Jedan od strateških ciljeva utvrđenih navedenom Strategijom je unaprjeđenje vođenja poslovnih knjiga, odnosno uspostava analitičke knjigovodstvene evidencije dugotrajne imovine u upotrebi.

U vezi s preporukom da se utvrdi pojedinačna vrijednost građevina i uređaja komunalne infrastrukture te obavi cjeloviti popis imovine i obveza, u Očitovanju Grad navodi da, iako vodi evidenciju o građevinama i uređajima javne rasvjete u Geografskom informacijskom sustavu, zbog velikog broja elemenata te prilagodbi postojeće evidencije javne rasvjete i analitičke knjigovodstvene evidencije, nije realno do kraja godine utvrditi pojedinačnu vrijednost građevina i uređaja komunalne infrastrukture.

U vezi s podacima u tablici broj 4, Grad u Očitovanju navodi načine obavljanja komunalnih djelatnosti održavanja javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanja građevina, uređaja i predmeta javne namjene, ali prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju da se načini obavljanja navedenih komunalnih djelatnosti utvrde odlukom.

U vezi s preporukom da se zakluče ugovori o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti u skladu s odlukama o povjeravanju njihova obavljanja te da se uskladi odluka o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora s organizacijskim oblikom njihova obavljanja, Grad u Očitovanju navodi članak 135. Zakona o komunalnom gospodarstvu, prema kojem pravna i fizička osoba koja obavlja komunalnu djelatnost na temelju ugovora o koncesiji i ugovora o povjeravanju komunalnih djelatnosti sklopljenih na temelju starog Zakona o komunalnom gospodarstvu, nastavlja s radom do isteka važenja tih ugovora te navodi da će nadležni gradski ured predložiti odluku kojom će se uskladiti odluka o određivanju komunalnih djelatnosti koje se obavljaju na temelju ugovora s organizacijskim oblikom njihova obavljanja.

Državni ured za reviziju ostaje pri svojoj preporuci da se za sve komunalne djelatnosti za koje nisu zaključeni ugovori o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti zakluče u skladu s odlukama o povjeravanju njihova obavljanja.

U vezi s nalogom da se programi i planovi koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture donose istodobno s donošenjem proračuna, Grad prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju te u Očitovanju navodi da će to primijeniti uz donošenje proračuna Grada za 2023. zbog pripremnih radnji u vezi s procedurama i rokovima donošenja programa i planova vijeća mjesnih odbora i vijeća gradskih četvrti, uvažavajući odredbe Statuta Grada, što zahtijeva određeno razdoblje i nije moguće provesti za 2022.

U vezi s preporukom da se u programu građenja komunalne infrastrukture na području Grada planiraju te u izvješću o njegovu izvršenju iskažu rashodi koji se odnose na građenje komunalne infrastrukture, Grad u Očitovanju navodi da će u navedenom programu te izvješću o njegovu izvršenju iskazati rashode za građenje komunalne infrastrukture.

U vezi s nalogom da se realizacija planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti podnosi predstavničkom tijelu te objavi u Službenom glasniku, Grad u Očitovanju navodi da će po tome postupati pri donošenju budućih izvještaja.

U vezi s nalogom da se donesu opći uvjeti isporuke komunalne usluge te osigura javna objava općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada, Grad u Očitovanju navodi da opće uvjete isporuke komunalne usluge donose isporučitelji komunalne usluge uz prethodnu suglasnost Gradske skupštine u skladu s člankom 30. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju ostaje pri nalogu da se donesu opći uvjeti isporuke komunalne usluge te osigura javna objava općih uvjeta isporuke i cjenika komunalnih usluga za sve uslužne komunalne djelatnosti koje se obavljaju na području Grada, u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U vezi s preporukom da se usklade podaci o ostvarenim rashodima građenja komunalne infrastrukture u izvješću o izvršenju programa građenja komunalne infrastrukture na području Grada te godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna Grada, u Očitovanju Grad navodi da se razlika odnosi na dio računa koji je zbog usklađivanja sa zahtjevima projekta Rotor Remetinec, a po nalogu Ureda za programe i projekte Europske unije, proknjižen s računa 4213 Rotor Remetinec na račun 4213 Gradnja nerazvrstanih cesta.

U vezi s preporukom da se održavanje javnih prometnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima te održavanje građevina i uređaja javne namjene planira i iskazuje kao zasebne komunalne djelatnosti propisane odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu, Grad u Očitovanju navodi da će planiranje i iskazivanje navedenih komunalnih djelatnosti uskladiti s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U vezi s preporukom da se u programu održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada iskažu rashodi koji se odnose na održavanje navedene komunalne infrastrukture, Grad u Očitovanju navodi da će planiranje i iskazivanje rashoda koji se odnose na navedene komunalne djelatnosti uskladiti sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu, a subvencije Botaničkom vrtu izdvojiti iz navedenog programa.

U vezi s preporukom da se u izvješću o izvršenju programa održavanja javnih prometnih površina, građevina i uređaja javne namjene, javne rasvjete te izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada navede opseg obavljenog posla i izvori financiranja obavljanja djelatnosti održavanja komunalne infrastrukture te radi lakšeg praćenja ostvarenja rashoda u izvješću navedu rashodi prema vrstama te građevinama i uređajima komunalne infrastrukture na način kako je planirano programom održavanja, Grad u Očitovanju navodi da će uskladiti izvješće o izvršenju navedenog programa na način kako je planirano navedenim programom.

U vezi s preporukom da se analiziraju i vrednuju učinci upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture radi utvrđivanja učinkovitosti upravljanja, utvrđivanja i rješavanja problema u vezi s upravljanjem i korištenjem, utvrđivanja utjecaja upravljanja na lokalnu zajednicu te utvrđivanja načina na koje se upravljanje komunalnom infrastrukturom može unaprijediti i uvedu i primjenjuju kriteriji i pokazatelji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještava javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva, Grad u Očitovanju navodi da prihvaća preporuku u dijelu koji se odnosi na poslove nadzora nad upravljanjem komunalnom infrastrukturom koji se obavljaju u Gradskom uredu za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, ali ne i u dijelu poslova koji se obavljaju u uredu nadležnom za mjesnu samoupravu. Nadalje, Grad u Očitovanju navodi da ured nadležan za mjesnu samoupravu obavlja poslove redovitog održavanja nerazvrstanih cesta, održavanja javnih zelenih površina, održavanja građevina javne odvodnje oborinskih voda te održavanja čistoće javnih površina u skladu s načelima Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na održavanje komunalne infrastrukture te izvještavanja o tome.

Državni ured za reviziju ostaje pri svojoj preporuci da se analiziraju i vrednuju učinci upravljanja i korištenja komunalne infrastrukture te uvedu i primjenjuju kriteriji i pokazatelji učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom prema načelima propisanim odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu na kojima se komunalno gospodarstvo temelji te izvještava javnost o postignutim ciljevima i učincima upravljanja, odnosno o poduzetim mjerama u slučaju neispunjavanja zadanih ciljeva.